

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1995

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vuotta 1995 koskeva laki kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi kansaneläkelaitokselle tilitettäisiin vuonna 1995 arvonnalisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1995 alusta. Lakia sovellettaisiin kansaneläkelaitokselle vuodelta 1995 tilitettävään arvonnalisäveroon. Esitys liittyy vuoden 1995 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kansaneläkevakuutuksen ja sairausvakuutuksen rahoitukseen osallistuvat vakuutetut, työnantajat sekä valtio ja kunnat. Lakimääräisten osuuksien lisäksi valtio osallistuu rahoitukseen siltä osin kuin muut tuotot eivät kata kustannuksia. Tätä niin sanottua takuusuoritusta valtio joutui vuonna 1993 suorittamaan kansaneläkerahastoon 1 235 miljoonaa markkaa. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1994 annetun lain (962/93) perusteella vuonna 1994 kansaneläkelaitokselle tuloutetaan yhteensä 1 800 miljoonaa markkaa arvonnalisäveron tuotosta.

Taloudellinen tilanne on maassamme edelleen vaikea erityisesti valtion talouden osalta. Vuonna 1994 toteutetuista ja vuoden 1995 talousarvioesitykseen sisältyvistä säästötoimenpiteistä huolimatta valtio joutuisi vuonna 1995 suorittamaan edellä mainittua takuusuoritusta. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ei ole mahdollisuutta työnantajamaksujen eikä kuntien kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksujen suurempaan perimiseen kuin mitä on ehdotettu vuoden 1995 talousarvioesityksessä. Valtion vuoden 1995 talousarvion menojakaan ei tulisi

lisätä. Kansaneläkelaitoksen rahastojen varaintarve onkin katettava muulla tavoin. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi ehdotetaan, että vuonna 1995 kertyvästä arvonnalisäveron tuotosta tilitetään kansaneläkelaitokselle 2 400 miljoonaa markkaa. Muilta osin vaje katetaan valtion takuusuorituksen kautta.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan säädettäväksi laki kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1995.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kansaneläkelaitokselle vuonna 1995 arvonnalisäveron tuotosta tuloutettava 2 400 miljoonaa markkaa vähentää vastaavalla määrällä valtion takuusuoritusta ja valtiolle kertyvää arvonnalisäveron tuottoa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu yhteistyössä valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön kesken, ja siitä on oltu yhteydessä kansaneläkelaitokseen ja verohallitukseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Arvonlisäverolain (1501/93) 1 §:n 1 momentin mukaan tavaroiden ja palvelujen Suomessa tapahtuvasta myynnistä ja maahantuonnista suoritetaan arvonlisäveroa valtiolle. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi vuonna 1995 ehdotetaan arvonlisäverolain 1 §:n 1 momentin säännöksestä poiketen kansaneläkelaitokselle tilitettäväksi osa vuoden 1995 arvonlisäveron tuotosta.

Kansaneläkelaitokselle tilitettävää arvonlisävero-osuutta rajoitettaisiin sekä ajallisesti että määrällisesti. Säännösehdotuksen mukaan vuonna 1995 kansaneläkelaitokselle tilitetään arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa.

2 §. Kansaneläkelaitokselle kuuluvaa arvonlisävero-osuutta tilitettäisiin kalenterikuukausittain. Kunakin kalenterikuukautena tilitettäisiin 1/12 siitä määrästä, joka ehdotuksen 1 §:n mukaan olisi vuonna 1995 tilitettävä kansaneläkelaitokselle.

3 §. Kuukausierät tilitettäisiin kansaneläkelaitokselle veronkantolaissa (611/78) tarkoitettujen kansaneläkelaitokselle tilitettävien vakuutusmaksujen jako-osuuksien suorituspäivänä. Valtiovarainministeriön veronkantolain 14 ja 18 §:n mukaisten tilitysten suorituspäivästä antaman päätöksen (VM n:o 7/05—30/79) mu-

kaan kansaneläkelaitokselle tulevat jako-osuudet on suoritettava kansaneläkelaitokselle kunakin kuukauden 28 päivänä tai tämän päivän sattuessa pyhäpäiväksi tai arkilauantaiksi, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Jos kuukauden viimeinen päivä sattuu pyhäpäiväksi tai maanantaiksi taikka jos kuukaudessa on vain 28 päivää, on jako-osuus suoritettava eläkelaitokselle jo ennen 28 päivää siten, että ne ovat tämän käytettävissä viimeistään edellisenä arkipäivänä.

4 §. Tilitysten tekemiseen ja maksatukseen liittyvistä hallinnollisista toimenpiteistä huolehtisi verohallitus tai sen määräämä lääninverovirasto.

5 §. Pykälään sisältyy säännös lain täytäntöönpanoa koskevasta yleisestä asetuksenantovaltuudesta.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1995 alusta. Lakia sovellettaisiin kansaneläkelaitokselle vuodelta 1995 tilitettävään arvonlisäveroon.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1995

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain (1501/93) 1 §:n 1 momentissa säädetään arvonlisäveron saajasta, tilitetään vuonna 1995 kansaneläkelaitokselle arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Kansaneläkelaitoksen osuus arvonlisäverosta tilitetään kalenterikuukausittain. Kunakin ka-

lenterikuukautena tilitetään 1/12 1 §:n mukaisesta määrästä.

3 §

Kuukausierät tilitetään veronkantolaissa (611/78) tarkoitettujen kansaneläkelaitokselle tilitettävien vakuutusmaksujen tilityspäivänä.

4 §

Tässä laissa tarkoitettujen tilitysten tekemisestä ja siihen liittyvästä maksatuksesta hu-

lehtii verohallitus tai sen määräämä lääninverovirasto.

5 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1995.

Lakia sovelletaan kansaneläkelaitokselle vuodelta 1995 tilitettävään arvonlisäveroon.

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

